

Utlysning #2 inom TERMO programmet: Stöd till innovationsklusterverksa mhet kring värme och kyla för framtidens energisystem

Utlysta medel ca 8 Mkr

Sista dag för ansökan: 16 maj 2018

Projektstart tidigast: 1 september 2018

Projektslut senast: 1 september 2020

Innehåll

1	Inriktning	3
2	Avgränsningar	5
3	Organisation av innovationskluster	5
4	Så ansöker du	6
5	Innovationsklustrets budget och stödnivåer	7
6	Bedömningskriterier	9
	Bilaga 1 - Villkor för beviljade projekt	10
	Bilaga 2 - Beskrivning av begreppen	15
	Bilaga 3 – Mål för programmet	16

1 Inriktning

Energimyndigheten utlyser omkring 8 miljoner kronor inom forsknings- och innovationsprogrammet TERMO – värme och kyla för framtidens energisystem. I denna utlysning välkomnas projektförslag kring innovationsklusterverksamhet inom programmets område. Sista ansökningsdag är 16 maj 2018.

Programmets syfte är att bidra till utveckling av värme och kyla för framtidens energisystem. Detta inkluderar tillvaratagande av energiresurser, resurseffektiv användning och samspel med andra energibärare. Såväl det tekniska systemet som aktörer och de spelregler som omgärdar systemet och samspelen inom detta ingår i programmet. Programmet ska dessutom bidra till att stärka den svenska konkurrenskraften genom kompetensuppbyggnad och innovationer för jobb och klimat inklusive exportmöjlighet för svenskt näringsliv.

Utlysningen riktar sig till alla aktörer med näringslivsanknytning som kan koordinera innovationsklusterverksamhet¹. Klusterorganisationen (dvs. sökanden) ska vara en aktör som bedriver ekonomisk verksamhet, såsom branschorganisationer, offentlig sektor samt företag eller institut med anknytning till det angivna området.

Stor vikt läggs inom programmet på aktiviteter som ska främja att resultat från forsknings- och innovationsprojekt (FoI-projekt) får goda förutsättningar att komma till nytta på framtidens värme- och kylamarknader. Därför ställs vissa krav på innovationsklusterverksamhet inom programmet.

Innovationskluster ska:

¹ Innovationskluster är strukturer eller organiserade grupperingar av oberoende parter (såsom innovativa nystartade företag, små, medelstora och stora företag, forskningsinstitut, organisationer för kunskapsspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer) som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan, gemensam användning av utrustning och kunskapsutbyte och genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationsspridning och samarbete mellan företagen och de andra organisationerna i klustret.

(Artikel 2 punkt 92 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.)

- sprida kunskap, forsknings- och innovationsresultat, erfarenheter och energi-, klimat- och resurseffektiva innovationer inom TERMO programområden.
- Samla aktörer (beslutsfattare, avnämare, problemägare, FoI-utförare m fl.) kring gemensamma behov.

Innovationskluster kan exempelvis:

- Bidra till att aktörer med olika kompetenser skapar samarbetskonsortier
- Sprida ny kunskap och bidra till bred kompetensuppbyggnad inom området, till exempel genom utbildningar för yrkesverksamma och andra kommunikationsinsatser
- Arrangera workshops, seminarier och andra sammankomster för att identifiera viktiga knäckfrågor
- Bedriva omvärldsbevakning av området nationellt och internationellt samt sprida information om detta
- Främja transdisciplinärt och tvärsektoriellt samarbete
- Främja kommersialisering av nya innovativa lösningar
- Främja internationellt samarbete inom området

Innovationskluster som får stöd inom programmet ska bidra till de effektmål som Energimyndigheten pekat ut i sin strategi för värme och kyla:

Energiresurser:

Energi för värme och kyla utgörs av återvunnen och förnybar energi. Överskottsvärme från olika sektorer nyttiggörs och kommer samhället till nytta.

Samspel i energisystemet

Samspel mellan värme och kyla och andra energibärare bidrar till ett resurs- och kostnadseffektivt energisystem samt en trygg energiförsörjning.

Resurseffektiv användning

Värme- och kyla används på ett resurseffektivt sätt med minimal miljöpåverkan. Användarna drar nytta av konkurrenskraftiga priser på lokala marknader.

Innovation för jobb och klimat

Näringslivet, offentliga aktörer och forskningsaktörer i Sverige är världsledande inom innovation för klimatsmart värme och kyla.

Produkter, systemlösningar och tjänster är konkurrenskraftiga på en global marknad.

Programmets resultatmål framgår av bilaga 3.

Projekt som beviljas stöd kan starta tidigast 1 september 2018 och kan pågå till 1 september 2020 med möjlighet till att söka stöd för fortsatt verksamhet i en ny etapp.

2 Avgränsningar

Projektmedel för forsknings-, innovations- och demonstrationsprojekt omfattas inte av denna utlysningen. Projektansökningar för FoI- samt Demonstrationsprojekt upp till 10 Mkr hänvisas till Utlysning #1 i TERMO programmet². Större demonstrationer/pilotprojekt med budget över 10 Mkr hänvisas till Pilot- och demonstrationsutlysningen.³

3 Organisation av innovationskluster

Innovationskluster organiseras som en öppen plattform där olika aktörer tillsammans verkar för nya innovativa samverkansformer och för att skapa förutsättningar för att kunna identifiera problem och föreslå lösningar på dessa. Klustrets medlemmar kan samfinansiera innovationsklustrets aktiviteter genom en fastlagd årsavgift. Klustret ska vara öppet för fler finansierande medlemmar under projektperioden och arbeta transparent och icke-diskriminerande.

Innovationsklustrets koordinator (klustersorganisationen) ska vara en juridisk person och har i uppdrag att koordinera och leda innovationsklustret. Innovationskluster organiseras i en gemensam öppen plattform i syfte att uppnå större effektivitet och resultat av samarbetet bland klustersmedlemmar.

² <http://www.energimyndigheten.se/utlysningar/utlysning-termo--varme-och-kyla-for-framtidens-energisystem/>

³ <http://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/demonstrationsprojekt/>

Medlemsorganisationerna ska stödja mål, strategi och aktiviteter i innovationsklustret genom deltagandet i en eller flera arbetsgrupper och/eller tillhandahålla information och teknik samt att stå för egna kostnader avseende exempelvis resekostnader och arbetstid.

Energimyndigheten uppmuntrar till innovationskluster som kan samla stor del av aktörerna tvärsektorielt och tvärdisciplinärt och inom flera temaområden för respektive kluster och som under klusterperioden lyckas värva fler aktiva medlemmar.

4 Så ansöker du

Klusterorganisationer som avser delta i denna utlysning bör lämna in en ansökan via Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg [E-kanalen](#). Eftersom det kan ta några dagar att få användarbehörigheten godkänd bör ansökan göras i god tid.

Ansökan ska i första hand skrivas på svenska. Ansökan ska beskriva aktiviteter som främjar energi- och resurseffektivitet och klimat relevans och innehålla tydliga del- och slutmål relaterade till effektmålen som Energimyndigheten pekat ut i sin strategi för värme och kyla. Målen bör vara mätbara och ska vara formulerade på sådant vis att de kan uppfyllas under projektets löptid. Projektbeskrivning ska även innehålla aktiviteter som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan, kunskapsutbyte genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationsspridning och samarbete mellan företagen, akademien och de andra organisationerna i klustret.

Under beredningen av ansökan kan Energimyndigheten komma att begära in kompletteringar av ansökan om det bedöms nödvändigt. Sökande har däremot inte rätt att kräva att få komplettera sin ansökan efter det att ansökningstiden gått ut.

Den fullständiga ansökan ska vara inlämnad senast den 16 maj 2018, stöd kan lämnas fram till klockan 16:00 samma dag.

Beslut om stöd

Alla ansökningar kommer att bedömas av oberoende experter. Experterna lämnar en rekommendation till Energimyndigheten om vilka

innovationskluster som de rekommenderar ska beviljas stöd. Experternas rekommendation utgör ett underlag när beslut fattas av Energimyndigheten. När beslut har fattats rörande de inkomna ansökningarna skickas information ut till de sökande om vilket beslut som fattats och skälen till detta. Beslut fattas tidigast i maj 2018.

5 Innovationsklustrets budget och stödnivåer

Stöd till innovationskluster lämnas i enlighet med:

- [14 § förordningen \(2008:761\) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet, samt](#)
- [EU-kommissionens förordning 651/2014, artikel 27.](#)

Stöd får lämnas till aktör (klusterorganisationen) som koordinerar ett innovationskluster. Klusterorganisationen ska vara en juridisk person. Andra företag som är medlemmar i innovationsklustret eller på annat sätt medverkar i klustrets aktiviteter omfattas inte av stödet från Energimyndigheten.

Det kan lämnas två typ av stöd till klusterorganisationen: Investeringsstöd och stöd för driftkostnader.

- Investeringsstödet kan lämnas till investeringar för uppförande av eller uppgradering av infrastrukturen för innovationskluster. De stödberättigande kostnaderna ska utgöras av kostnaderna för investeringar i immateriella och materiella tillgångar.
- Kostnader för personal- och administration som klusterorganisationen har för driften av innovationskluster är stödberättigande om de avser något av följande:
 - Aktivering av klustret för att underlätta samarbete, informationsutbyte och tillhandahållande eller kanalisering av specialiserade och kundanpassade stödtjänster för företag.
 - Marknadsföring av klustret för att höja nya företags eller organisationers deltagande och för att öka synligheten.
 - Förvaltning av klustrets utrustning. Organisering av utbildningsprogram, seminarier och konferenser för att stimulera kunskapsutbyte, nätverksbyggande och gränsöverskridande samarbete.

Högsta tillåtna stödnivå för såväl investeringsstöd som driftsstöd är 50 procent av de stödberättigade kostnaderna.

Innovationsklustrets kostnader vägs alltid mot dess nytta när inkomna ansökningar prioriteras mot varandra. Observera att en ansökan inte får avse åtgärder som redan har påbörjats.

För att stöd ska få lämnas krävs att klustret iakttar vissa villkor:

- Avgifterna för att använda klustrets anläggningar och delta i klustrets verksamhet ska motsvara marknadspriserna eller återspegla kostnaderna för användning eller deltagande.
- Tillträdet till klustrets verksamheter, liksom eventuella lokaler och anläggningar, ska vara öppet för flera användare och beviljas på ett transparent och icke-diskriminerande sätt. Företag som har stått för en större del av investeringskostnaderna kan dock beviljas förmånligare tillträde på fördelaktigare villkor.

Driftstöd får beviljas under högst tio år, räknat från startdatum för det första stödet som lämnas till klustret. Stöd beviljas för två år i taget med möjlighet till fortsatt verksamhet i en ny etapp. Energimyndigheten kommer att vid varje finansieringsperiods slutskede utvärdera innovationsklustrets verksamhet och uppnådda mål samt öppenhet mot relevanta aktörer och förmåga att få in medlemmar i klustret.

Finansiering

Innovationsklustersorganisation kan erhålla högst 50 procent stöd som helhet från Energimyndigheten under etappens löptid. För att täcka de andra 50 procent av sina kostnader som Energimyndigheten inte får finansiera kan klusterorganisationen dock ta in avgifter från deltagande aktörer. Om innovationsklustret har finansiering i form av annat statligt stöd ska detta adderas till det sökta stödet från Energimyndigheten då stödnivån beräknas.

Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- i. det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- ii. projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- iii. det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

6 Bedömningskriterier

Nedan listas de bedömningskriterier som kommer användas vid bedömningen av ansökningarna.

Det viktigaste kriteriet vid bedömning av ett projektförslag för att initiera och driva innovationskluster är:

- *Projektets potential att bidra till programmets effektmål.*

Dessutom utvärderas:

- *Projektets potential att stimulera innovativ verksamhet i samverkan mellan bransch, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor.*
- *Projektets potential att bidra till bred kompetensuppbyggnad inom branschen.*
- *Projektets genomförbarhet, såsom om sökanden (innovationsklustersorganisation) samt övriga deltagarna i innovationskluster har rätt kompetens för projektet, om det finns en tydlig plan för genomförandet, redogörande för vilka risker som finns och hur dessa hanteras samt om målet och budgeten är rimliga.*
 - Tydligt beskriven tid- och aktivitetsplan
 - Beskrivning av huvudaktiviteter för ett innovationskluster samt en projektplan relevanta mål för insatsen
 - Hur sökande (innovationsklustersorganisation) tillsammans med övriga deltagare i ett innovationskluster skall förverkliga genomförandeplanen/projektplanen
- *Projektets konstellation*
 - Kompetens hos klusterorganisationen (huvudmän) , projektteamets ledarskap
 - En bredd av deltagare (medlemmar i innovationsklustret) ska vara en styrka
 - Det kommande innovationsklustrets/aktörskonstellationens aktuella nätverk

Dessa bedömningar vägs samman och resulterar i en rekommendation och ett utlåtande från bedömargrupperna till Energimyndigheten, som sedan fattar beslutet.

Bilaga 1 - Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

§ 1 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat ej anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Stödet täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 4 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 2 Arbetsgivarförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 3 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 4 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Om särskilda redovisningar krävs därutöver anges det i beslutet.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas på Energimyndighetens begäran. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk redovisning

Ekonomisk redovisning ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapport ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet. En särskild ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av till regeringen in uppgifter

från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 5 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc, ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 6 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuell ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 7 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan. Om rättighet till projektresultat överlåts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 8 Gransknings rätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 9 Ändring av beslut

På stödmottagarens begäran med motivering kan Energimyndigheten medge välmotiverade ändringar i projektet.

§ 10 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat stöd ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu ej upparbetats, ska återtas om: a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planenliga fortsättning inte kan anses säkerställd (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag) d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 11 Återkrävande av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om: a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 4 b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 12 Innehållande av stöd

Energimyndigheten rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 10 och 11. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 13 EU:s statsstödsregler

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt.

Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Samtycke enligt personuppgiftslagen och medgivande till tillgängliggörande av information.

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats www.energimyndigheten.se. Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare. I och med att projektledaren och behörig firmatecknare undertecknar villkoren samtycker projektledaren till att personuppgifter (namn och organisation) och den behörige firmatecknaren till att icke sekretessbelagd information och rapporter som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall.

Allmän Handling och Sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.

Bilaga 2 - Beskrivning av begreppen

Företag

Varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver en ekonomisk verksamhet ska anses som ett företag. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet

Små och medelstora företag

Vid bedömningen av om ett företag är litet, medelstort eller stort tas främst hänsyn till antalet anställda, omsättning och balansomslutning. Det är uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret som ska beaktas. För näringsdrivande företag kan uppgifterna oftast erhållas ur den av Bolagsverket senast registrerade årsredovisningen. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Ett litet företag får inte ha fler än 50 anställda och ett medelstort företag får inte ha fler än 250 anställda. Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget, exempelvis när uppdraget utgör konsultens hela och enda verksamhet. Studenter som genomför praktik i företaget och föräldralediga anställda ska inte räknas med.

Ett litet företags årsomsättning får inte överstiga 10 miljoner euro per år. För medelstora företag gäller att årsomsättningen inte får överstiga 50 miljoner euro per år och att balansomslutningen inte får överstiga 43 miljoner euro per år.

Av betydelse för till vilken kategori ett företag hör kan också vara företagets relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som sådana företag utövar. Bestämmelserna är i detta hänseende komplicerade. Sådan kontroll kan bl.a. utövas genom en hög ägarandel, bestämmelser i aktieägaravtal eller i andra avtal mellan exempelvis ägare och långivare.

Innovationskluster

Innovationskluster är strukturer eller organiserade grupperingar av oberoende parter (såsom innovativa nystartade företag, små, medelstora och stora företag, forskningsinstitut, organisationer för kunskapsspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer) som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att

främja intensiv samverkan, gemensam användning av utrustning och kunskapsutbyte och genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationsspridning och samarbete mellan företagen och de andra organisationerna i klustret.

Bilaga 3 – Mål för programmet TERMO

För att bidra till effektmålen 2030 har programmet TERMO följande mål under första fyraåriga etappen:

Mål	Effektmål
<ul style="list-style-type: none"> • Kunskap, modeller och metoder för effektivt nyttiggörande av värme- och kylaressurser har tagits fram genom t.ex. <ul style="list-style-type: none"> ○ Lågtemperaturssystem ○ Fjärrvärme- och kylteknik ○ Värmepumpsteknik ○ Geotermiska lösningar • Nya metoder och verktyg för att öka användningen av överskottsvärme har utvecklats och demonstrerats. • Nya alternativ och strategier för att minska utsläpp av växthusgaser har tagits fram. 	<p><i>Energiresurser:</i></p> <p>Energi för värme och kyla utgörs av återvunnen och förnybar energi. Överskottsvärme från olika sektorer nyttiggörs och kommer samhället till nytta.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nya innovativa lösningar för flexibel styrning av uppvärmning, kylning och elproduktion liksom lagring av värme och kyla har utvecklats och demonstrerats. • Lösningar där el- och värmesystemen samverkar i syfte att bidra till balansering av elsystemet och trygg energiförsörjning har utvecklats. • Digitala lösningar har utvecklats för att underlätta effektivt samspel mellan olika resurser, lagring och energibärare. 	<p><i>Samspel i energisystemet</i></p> <p>Samspel mellan värme och kyla och andra energibärare bidrar till ett resurs- och kostnadseffektivt energisystem samt en trygg energiförsörjning.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Värderingsmetoder och lösningar för flexibel uppvärmning och kylning samt termisk lagring i syfte att främja resurseffektiv användning har tagits fram. 	<p><i>Resurseffektiv användning</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • Utifrån användares och prosumeters perspektiv har nya lösningar och metoder utvecklats för ökad komfort, flexibel användning- och egen produktion. 	<p>Värme- och kyla används på ett resurseffektivt sätt med minimal miljöpåverkan. Användarna drar nytta av konkurrenskraftiga priser på lokala marknader.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Genom digitala lösningar har metoder och verktyg utvecklats för att öka energiutbytet mellan olika användare, prosumenter och producenter. 	

<p><i>Beslutsunderlag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Underlag för beslut som fattas om värme och kyla baserade på FoI-resultat har tagits fram, som ger förutsättningar för ökad resurseffektivitet. <p><i>Behovsdriven forskning vid UoH och forskningsinstitut</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minst 20 doktorandprojekt har initierats inom programmet. • Minst 4 post-docs med näringslivssamverkan, har initierats inom programmet. • Minst 5 tvärdisciplinära projekt har genomförts mellan olika forskningsområden/discipliner • Minst 70 % av projekten har genomförts i samverkan med näringslivet och/eller offentlig sektor genom samfinansiering och eller direkt samarbete. <p><i>Företagsdrivna innovations- och utvecklingsprojekt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minst 10 prototyper eller piloter som bidrar till resurseffektivt tillvaratagande och eller användning av värme- eller kylaresurser har tagits fram • Minst 10 små- och medelstora företag har genomfört utvecklingsprojekt som bidrar till att nya lösningar kan kommersialiseras • Samtliga projekt som klassificeras som experimentell utveckling har erbjudits dialog kring kommersialisering och nyttiggörande, inklusive exportfrämjande. <p><i>Internationalisering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minst 2 projekt har utvecklat värme- och kylalösningar anpassade för exportstrategins prioriterade marknader. • Minst 8 internationella samarbetsprojekt har genomförts tillsammans med internationella aktörer. <p><i>Kunskapsspridning och nätverkande</i></p>	<p><i>Innovation för jobb och klimat</i></p> <p>Näringslivet, offentliga aktörer och forskningsaktörer i Sverige är världsledande inom innovation för klimatsmart värme och kyla. Produkter, systemlösningar och tjänster är konkurrenskraftiga på en global marknad.</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none">• Minst 4 aktiviteter eller riktade satsningar har genomförts som syftar till att stimulera innovativ verksamhet (kunskapsutbyte, behovsidentifiering, nätverkande) i samverkan mellan bransch, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor.• Minst 20 aktiviteter som syftar till att bygga bred kompetens inom branschen har genomförts t.ex. konferenser/seminarier, artiklar i branschtidningar etc.	
--	--